

VERKSAMHETEN 2021
SENSUS STUDIEFÖRBUND NORRLAND

Innehåll

3	Förord
4	Det här är Sensus
6	Det här gjorde vi bland annat
16	Demokratin 100 år
18	Fakta om Sensus Norrland
19	Sensus Norrland i siffror

ÄNNU ETT ÅR PRÄGLAT AV CORONAPANDEMIN. Även 2021 har präglats av konsekvenserna av den pågående pandemin. Regionen har påverkats med kraftigt reducerad verksamhet inom samtliga verksamhetsområden. Den situationen delar vi med övriga regioner i Sensus och alla studieförbund.

I verksamhetsberättelsen för 2021 visar vi bredden av vår verksamhet genom ett antal berättelser. Berättelserna är axplock från vår verksamhet som både speglar en stor geografisk spridning och visar hur vi hanterat pandemiåret. Hur vi arbetar med demokratifrågan och minoriteter syns också tydligt i dessa berättelser.

Under hösten kunde vi påbörja arbetet med att öppna upp verksamheten på nytt när smittspridningen avtog. En del restriktioner kunde hävas eller lindras men fortsatt försiktighet gällde. Många av medarbetarna fortsatte att i huvudsak arbeta hemifrån. Våra medlemsorganisationer har också återupptagit sin verksamhet med försiktighet. Att återbygga upp verksamheten har tagit längre tid än vad vi hoppades när vi gick in i höstens verksamhet. När det gäller verksamhetsvolymerna lyckades vi trots allt nå 49% av 2020 års totala verksamhet, vilket man kan läsa mer om på sidan 19.

Ur ett ekonomiskt perspektiv innebar den lägre verksamhetsvolymen ett positivt ekonomiskt resultat till följd av lägre verksamhetskostnader. Under 2021 har därför regionens ekonomi stärkts vilket gör att vi har resurser för att utveckla verksamheten som kan användas när vi behöver satsa för att få fart på verksamheten igen. I slutet av året kom dock en ny variant av coronaviruset med smittspridning som åter ökade.

Under 2021 kom folkbildningen och studieförbunden att genomgå ett omfattande kvalitetsarbete där samtliga studieförbund har fått ägna tid, resurser och energi åt att granska verksamheten retroaktivt och göra korrigeringar i den redovisade verksamheten. Under 2021 har det påbörjats en fördjupning av det systematiskt kvalitetsarbete inom hela folkbildningen.

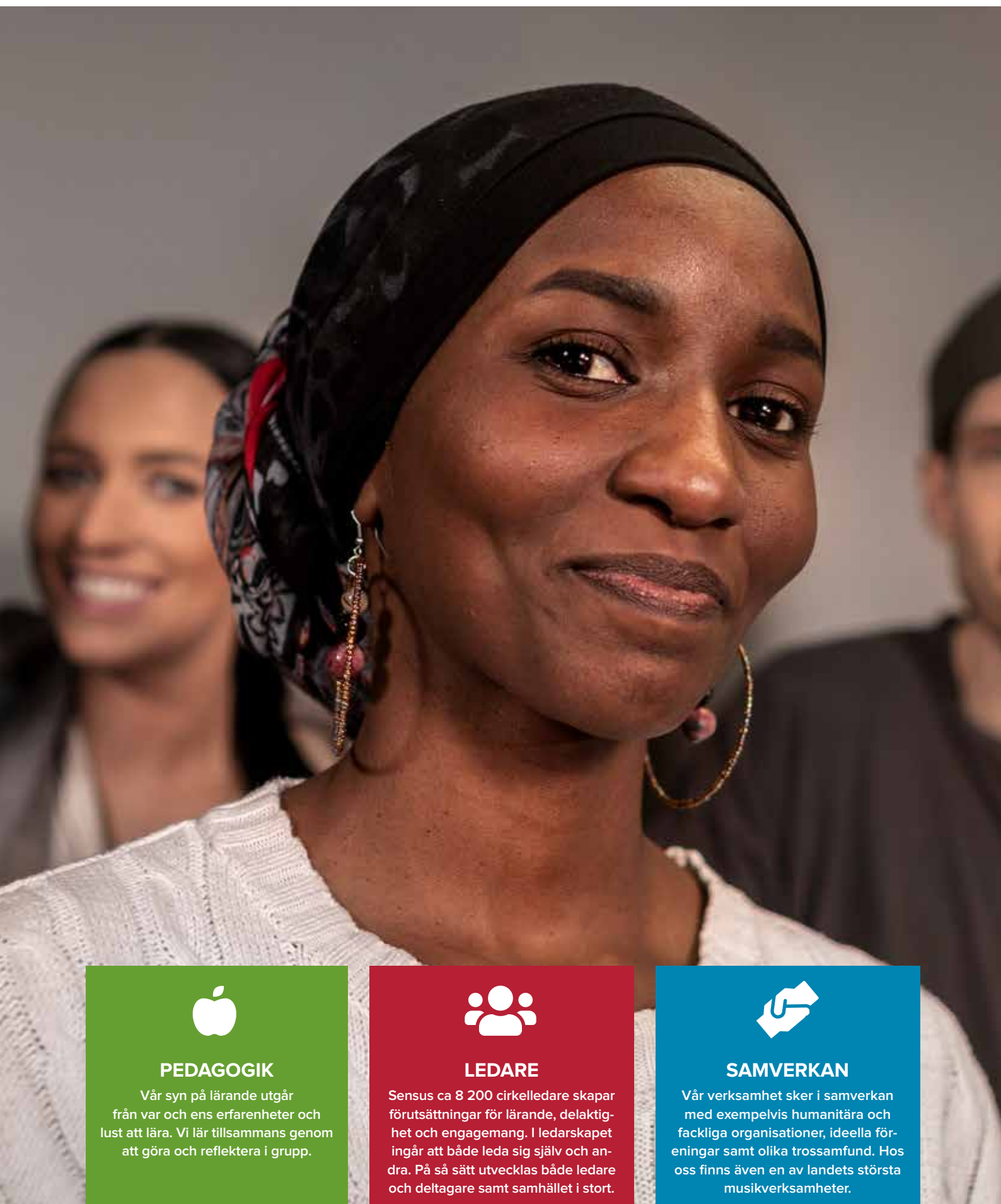
Styrelsearbetet har i huvudsak genomförts med stöd av distansöverbryggande teknik. Endast ett fysiskt möte har kunnat genomföras sedan regionstämman i maj 2020. Trots att vi inte kunnat träffas för ingående samtal om verksamheten så har styrelsearbetet ändå fungerat väl.

Styrelsen framför ett stort och varmt tack till medlemsorganisationer, samarbetspartners och till alla engagerade cirkelledare, deltagare och kulturarbetare för fortsatt bra samarbete i en unik situation 2021. Ett lika varmt tack uttrycker styrelsen till regionens alla medarbetare som tillsammans med ledningen ligger bakom de goda resultat som uppnåtts och den positiva arbetsmiljö som upprätthållits i en utsatt situation. Förhoppningsvis kan vi under 2022 lägga pandemin bakom oss och bedriva den viktiga folkbildningen i sina vanliga former men också med stöd av de nya möjligheter som etablerats under pandemiåren.

*"ett stort och varmt tack till
medlemsorganisationer,
samarbetspartners och till
alla engagerade cirkelledare,
deltagare och kulturarbetare"*

Gunnar Persson, ordförande

Birgitta Sedin, regionchef

PEDAGOGIK

Vår syn på lärande utgår från var och ens erfarenheter och lust att lära. Vi lär tillsammans genom att göra och reflektera i grupp.

LEDARE

Sensus ca 8 200 cirkelledare skapar förutsättningar för lärande, delaktighet och engagemang. I ledarskapet ingår att både leda sig själv och andra. På så sätt utvecklas både ledare och deltagare samt samhället i stort.

SAMVERKAN

Vår verksamhet sker i samverkan med exempelvis humanitära och fackliga organisationer, ideella föreningar samt olika trossamfund. Hos oss finns även en av landets största musikverksamheter.

Det här är Sensus

Sensus är ett av Sveriges tio studieförbund och vi arbetar med folkbildning. Tillsammans med våra medlemsorganisationer, samarbetsparter och deltagare skapar vi mötesplatser för kultur och bildning. Vi lyfter fram livsfrågor, rättigheter, hållbarhet och relationer.

Vi har ett brett utbud av studiecirkelar och kulturevenemang runt om i hela landet. Vi tror på alla människors lust att lära nytt och att det är i möten med andra vi utvecklas. Att tillsammans dela kunskaper och erfarenheter ger oss möjlighet att förstå mer om oss själva, om andra, vår samtid och världen vi lever i. Vi tror att möten förändrar människor och att människor förändrar världen.

Sensus samarbetar med många olika föreningar, organisationer och verksamheter, såväl humanitära och fackliga organisationer som religiösa samfund. I samspel med samhället i stort utvecklas och förändras vi tillsammans. Bland våra största medlemsorganisationer finns Svenska kyrkan och Scouterna.

Sensus är en ideell förening där alla finansiella resurser används till folkbildning. Sensus arbetar främst med bidragsberättigad verksamhet men har också verksamhet med annan finansiering. Vi tar ett stort ansvar för de bidrag som kommer till oss från stat, kommuner och regioner.

ORGANISERING

Sensus består av sex regioner och ett riksförbund. Vi verkar i hela landet och tillsammans är vi *ett* Sensus.

- Norrland • Svealand
- Västra Sverige • Stockholm-Gotland
- Östra Götaland • Skåne-Blekinge
- Riksförbundet

IDENTITET

Sensus identitet beskriver vilka vi är, vilka vi vill vara och vad vi vill åstadkomma.

Här finns våra målområden relationer, livsfrågor, rättighetsfrågor, hållbarhetsfrågor, bildning och kultur. Här framträder den människosyn och bildningssyn som är bärande för oss. Sensus identitet är vårt viktigaste styrdokument.

Sensus Norrland omfattar Norrbotten, Västerbotten, Jämtland och Västernorrlands län som totalt består av 44 kommuner. Tillsammans med föreningar och organisationer vi samarbetar med skapar vi mötesplatser för lärande och utveckling runt om i regionen. Vår verksamhet är öppen och tillgänglig för alla som vill vara med.

**Det här gjorde
vi bland annat »**

Livsberättargrupper ökar livskvaliteten hos äldre

SEDAN HÖSTEN 2021 UTBILDAR SENSUS ledare för att hålla i livsberättargrupper. Syftet med samtalsgrupperna är att ge deltagarna ökad självmedkänsla, ökad livslust och gemenskap. Förhoppningen är att grupperna ska leda till nya vänskaper och att ensamhet på så sätt bryts.

Livsberättargrupper är ett koncept där man under 10 träffar går igenom livets olika perioder; barndomen, ungdomen, vuxentiden och pensionstiden. Under varje träff får deltagarna berätta sina berättelser och bli lyssnade på utan att någon avbryter.

Under sensommaren och hösten 2021 deltog 44 ledare i ledarutbildningar i **Luleå, Piteå**, Stockholm och Malmö. De blivande ledarna fick en bred bild av vad det innebär att vara äldre och en genomgång av konceptet Livsberättargrupper. De fick även öva sig på att vara ledare och information som rustar dem i uppdraget, om till exempel existentiell hälsa, och om samtidens syn på äldre och åldrande.

Existentiell hälsa handlar om att känna mening i livet. Sensus har lång erfarenhet av att arbeta med existentiella frågor. Utbildningarnas upplägg är studie-

cirkeln, och innehållet utgår från deltagarnas egna erfarenheter.

De på Sensus som har ansvarat för sommarens och höstens utbildningar är Maria Renberg (Luleå), Annika Strådahl (Stockholm) och Pernilla Agardh (Malmö). De är alla överens om att det har varit berikande och utvecklande att vara med i utbildningsprocessen och träffa alla engagerade blivande ledare.

- Ledarutbildningsdagarna har varit mycket lärorika. Vi har haft aktiva och peppade ledare, säger Maria Renberg. Pernilla Agardh fortsätter: - Jag känner mig stolt över att få vara med och hjälpa nya ledare att komma igång med grupper.

I höst startar många nyutbildade ledare livsberättargrupper runt om i landet. Sensus kommer att finnas som stöd för ledarna.

- Vår ambition är att även ordna nätverksträffar för ledarna, säger Annika Strådahl.

Nätverksträffarna ska ge ledarna en möjlighet att dela erfarenheter med varandra, allt från att planera, annonsera och rekrytera till själva genomförandet av grupperna.

Greta Thunberg gästtalade vid klimatdemonstration

FRIDAYS FOR FUTURE är en global rörelse som startades av Greta Thunberg, som den 20 augusti 2018 ensam satte sig utanför riksdagshuset i Stockholm, i protest och för att lyfta miljöfrågan inför valet samma höst.

I **Sundsvall** finns ett stort antal passionerade människor i olika åldrar som valde att starta upp föreningen Fridays For Future Sundsvall för att lokalt göra en förändring. Genom opinionsbildning, möten och demonstrationer jobbar föreningen

för ett bättre klimat. Fredagen den 10:e december arrangerades demonstrationen Skogen Växer Inte På Träd där de ville belysa det ohållbara skogsbruket i Sverige. På just denna demonstration hade Fridays For Future Sundsvall besök av Greta Thunberg och Lina Burnelius som höll tal och deltog i demonstrationen.

Fridays For Future Sundsvall har studiecirkel hos Sensus i Sundsvall där de bl.a. får hjälp med ljudanläggningar till demonstrationerna, tillgång till mötesplats, tillverkning av pins för marknadsföring och mycket annat. Folkbildning där unga opinionsbildare kan jobba för ett globalt mål, men göra det lokalt.

Premiär för Teo Talks – en festival om livsfrågor på både bredden och djupet

DEN 27-28 AUGUSTI 2021 var det premiär för den nya festivalen Teo Talks på Kulturhuset Väven i **Umeå**. Teo Talks är både en festival och ett koncept. Tänk Ted Talks med teologisk tonvikt. Föreläsningar på max 18 minuter om ämnen som får talarnas "hjärntan att sjunga".

Teo Talks är förutom festivalen en Youtubekanal och en webbplats med föreläsningar för alla som längtar efter inspiration, kunskap och utmaning. Till föreläsningarna har Sensus tagit fram ett samtalsmaterial inom konceptet Samtal fortsätter. Materialet är

tänkt att använda som stöd för grupper som efter en föreläsning vill dela tankar och fördjupa kunskaper tillsammans.

Under denna första festival kunde deltagarna bland annat lyssna till föreläsningar med Susanne Dahl, Linnea Jensdotter, Mattias Hagberg och Tryggve Wyller. De kunde även ta del av musik, gudstjänster och panelsamtal.

Teo Talks är ett samarbete mellan Svenska kyrkan i Umeå, Sävar-Holmön och Luleå stift samt Sensus studieförbundet och Verbum.

Torsdagsfika för ökad samverkan och gemensam utveckling

I ALL ENKELHET HAR EN NY FIKARUTIN

mellan Sensus och KFUM i Norrland lett till nya och fördjupade perspektiv samtidigt som det blivit en grogrund för utökad samverkan.

Sedan januari 2021 träffas Sensus region Norrland och KFUM Umeå på torsdagsfika varannan vecka för fördjupa relationerna mellan de två organisationsdelarna för en ökad samverkan och gemensam utveckling.

Torsdagsfikat har varit och är ett forum med fokus på att lära känna varandra och varandras verksamheter. Här samtalas det förutsättningslöst om det som känns aktuellt eller angeläget i verksamheterna med en förhoppning om att fånga upp trådar och gemensamt hitta sätt att arbeta tillsammans framåt.

Till varje träff bjuds specifikt medarbetare in som sedan innan inte varit involverad i de två organisationsernas samarbete – på så vis så får fler möjligheten att ta del i relationsbyggandet och få en inblick i den andres verksamhet. Det ger skapar också utrymme för nya perspektiv att ta plats, perspektiv om samarbetet som annars inte hade kommit fram. Dessa torsdagsfikastunder ses som en ny institution som fördjupar relationen mellan Sensus och KFUM. Initiativtagarna är väldigt hoppfulla om att nya samarbeten och kanske också samarbetsformer kommer att kunna växa fram ur detta.

Fritidsgård för vuxna

SPELA BILJARD, LÖSA KORSORD, fika och äta lunch tillsammans med nya vänner. Med den nya verksamheten Fritidsgård för vuxna har Skellefteå landsförsamling nått många nya människor. Denna höst startade personalen i Skellefteå landsförsamling en fritidsgård för vuxna. "Vi ville tänka nytt och erbjuda en fritidsgård för vuxna", berättar Diakon Ingrid Benjaami.

Gården är öppen varje tisdag mellan kl 08.30-14.30 och tillsammans med Sensus har församlingen erbjudit studiecirklar i allt från sång, kreativt skapande, hand-

arbete, bibelsamtal med mera. Utöver detta har besökarna även kunnat spela biljard, lösa korsord, fika och äta lunch tillsammans med nya vänner. "Med denna verksamhet har församlingen nått många nya människor och framför allt sett glädjen hos människor att få vara tillsammans på ett enkelt sätt", berättar Ingrid. "Några är här hela dagen andra kommer till sin grupp."

Exempel på cirklar och verksamhet

- Stol och styrka, ett Friskis/Svettis pass
- Träffas och sjung
- Kreativt skapande
- Handarbetsgrupp
- Prata bondska med varandra
- Bibelsamtal för blåbär, ett enkelt bibelsamtal för nyfikna

Kyrkomusiker rustar sig för att undervisa morgondagens organister

HUR FÅR MAN BARN INTRESSERADE av att spela orgel? Vad gör att de vill fortsätta? Hur undervisar andra? Det är exempel på frågor som diskuterades när tolv kyrkomusiker från **Jämtland** och **Västernorrland** samlades för en inspirationsdag i Östersunds stora kyrka i november. Dagen leddes av Alexandra Pilakouris, organist i Linköpings domkyrka.

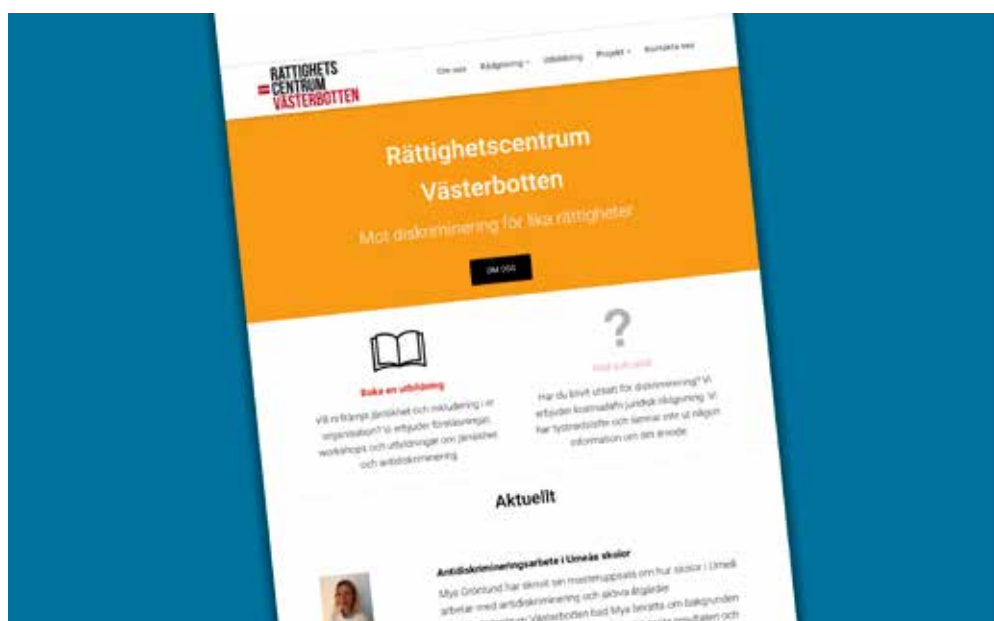
I Linköping har Alexandra tillsammans med kollegor byggt upp en musikskola för barn och unga som vill lära sig att spela orgel. Nära fyrtio unga orgelspelare kommer till musikskolan varje vecka för lektioner. De får också delta i flera uppspelningar och blir inbjudna till olika orgelklubbar.

Under dagen delade Alexandra med sig av pedagogiska och metodiska tips om undervisning i orgelspel med fokus på barn och unga. Diskussionerna rörde sig exempelvis kring teman som olika sätt att ge uppmuntran och vilka mål är rimliga att sätta. Med hjälp av fyra unga orgelelever som fått ledigt från

skolan kunde gruppen även praktisera metoder och övningar. Man hann med både lek och spel, bland annat med kort och noter ur Music Mind Games. Unga och vuxna orgelspelare gjorde också en improvisationsövning tillsammans där man i par byttes om med att ta plats på orgelpallen och spela fritt en stund. Målet med övningen var att det aldrig fick bli tyst i kyrkans stora tremanualiga orgel.

"Det var jättekul att få spela tillsammans!"

Efter denna inspirerande dag kan man ana att det hos deltagarna väcktes en och annan tanke om att starta upp nya musikskolor för blivande organister i de egna pastoraten.

Motverkar diskriminering och främjar lika rättigheter

RÄTTIGHETSCENTRUM VÄSTERBOTTEN är en av två antidiskrimineringsbyråer som Sensus Norrland är huvudman för. Deras uppdrag är att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter. Det gör man genom att erbjuda utbildning, kostnadsfri juridisk rådgivning till enskilda, driva olika rättighetsprojekt och bilda opinion.

Under 2021 har flertalet diskrimineringsärenden handlat om barn med funktionsvariationer som utsatts för diskriminering i form av bristande tillgänglighet i skolan. Till exempel har Rättighetscentrum **Västerbotten** och Rättighetscentrum Norrbotten tillsammans fått till stånd en förlikning mellan en kommun och enskilda. I andra ärenden har byrån tillsammans med vårdnadshavare bjudit in rektorer till lösningsfokuserade dialoger i syfte att finna lösningar så att diskrimineringen i det enskilda fallet upphör och för att verka för att rektorerna intensifierar sitt arbete med aktiva åtgärder i skolan.

Rättighetscentrum Västerbotten samarbetar ofta kring folkbildande insatser. I år samarrangerade man två uppskattade föreläsningar på Väven i Umeå. Den ena med psykologen Hanna Wallenstein om minoritetsstress och den andra med journalisten och författaren Khaled Alesmael.

Under året har Rättighetscentrum Västerbotten även frekvent utbildat organisationer i diskrimine-

ringsfrågor. Bland annat har bibliotekspersonal i Region Skåne utbildats i Perspektivbyrå – en metod för att skapa trygga och inkluderande verksamheter för barn och unga. Man utbildade också Rädda Barnen Region Nord i diskrimineringsfrågor och antirasism och under Delaktighetsveckan utbildades ledare i antirasistiskt ledarskap.

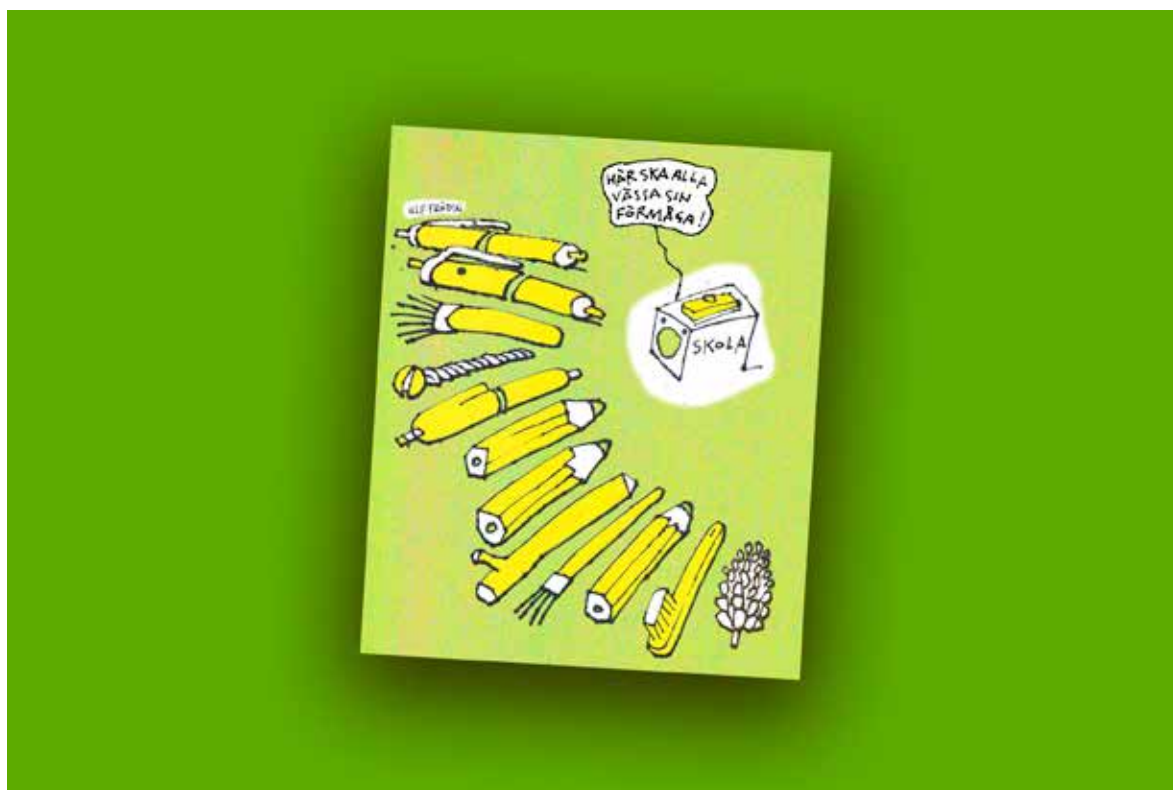
Därtill har byrån under året exempelvis ingått i flertalet nätverk, besvarat remisser, gett ut en folder till fackförbund, deltagit på konferenser såsom Mänskliga Rättighetsdagarna och samverkat med exempelvis DO – allt för att driva Sveriges antidiskrimineringsarbete framåt!

Linda Krutrök som är en av medarbetarna på Rättighetscentrum Västerbotten säger:

- För oss är ingen arbetsdag den andra lik. Men vårt uppdrag, som löper som en röd tråd genom all vår verksamhet, är ständigt detsamma: att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter. Såväl i enskilda ärenden som strukturellt.

Rättighetscentrum Västerbotten

Sensus studieförbund Norrland är huvudman för Rättighetscentrum Västerbotten. Byrån drivs med stöd av Myndigheten för ungdoms- civilsamhällesfrågor, MUCF. Läs mer på Rättighetsbyråns webbplats rattighetscentrumvasterbotten.se

Rättighetscentrum Norrbottens gästföreläsning ger efterspel

UNDER ETT PAR ÅRS TID har Rättighetscentrum Norrbotten gästföreläst på några olika utbildningar anordnade av Piteå kommuns Yrkeshögskola.

I oktober 2021, kort efter att vår digitala seminarieriet "Arbetsplats för alla – lika rätt med rätt åtgärder" inleddes, gästföreläste vi för blivande kompetenskoordinatorer på Piteå Yrkeshögskola. Läraren på Yrkeshögskolan hade också nåtts av information om denna serie och var angelägen om att hans elever skulle ta del av den i så stor utsträckning som möjligt.

Serien handlade om aktiva åtgärder i arbetslivet, dvs det lagstadgade arbetet enligt diskrimineringslagen om förebyggande arbete mot diskriminering och främjande arbete för lika rättigheter och möjligheter på arbetsplatser. Serien riktade sig främst till arbetsgivare och fackföreningar. Totalt anmälde sig cirka 140 personer till de sex seminarierna. Ungefär 40 personer deltog varje gång. Seminarierna spelades också in och filmerna har totalt över 400 visningar enligt Youtube.

Det är i regel givande att gästföreläsa på olika slags utbildningar. Grupperna är intresserade och

öppna vilket ofta leder till bra diskussioner.

Gästföreläsningen ledde till flera intressanta efterspel.

En elev har kontaktat vår jurist och fått stöd och rådgivning i ett ärende som rör diskriminering.

En elev gjorde sitt examensarbete om aktiva åtgärder och har praktiserat på Luleå Energi AB:s HR-avdelning där hon bland annat bidragit med idéer om hur företaget kan utveckla sitt arbete på det området. Vi har haft möjlighet att lämna in en offert angående några utbildningsinsatser där nästa år.

Två elever har tagit fram material om hur personer med NPF bör bemötas i arbetslivet. Vi kunde bidra med spridning av deras enkät till arbetsgivare. Möjligen bidrog vi också till att SR P4 Norrbotten fick upp ögonen för deras arbete.

Detta är ett exempel på hur Rättighetscentrum Norrbottens uppdrag på ett tydligt sätt hänger ihop. Utbildning hos en utbildningsanordnare och opinionsbildning i form av offentliga arrangemang som leder till stöd och juridisk rådgivning till enskilda och kanske till utbildning på en arbetsplats.

Hiphop på höstlovet

TILLSAMMANS MED hiphop-producenten Duckfacekillah åkte Sensus Norrland ut till fritidsgårdar i **Krokom** och **Åre** för att hålla i gratis höstlovsaktiviteter för ungdomar. Med hjälp av inspelningsutrustning och ett gäng hiphop-beats inspirerade de ungdomar till att både skriva verser och rappa fram egna låtar - och kanske till och med väcktes ett bestående intresse till liv.

- Det var helt klart en av höstens roligaste jobbgrejer, summerar Johan som är verksamhetsutvecklare i Sensus Norrland.

Sensus hade under höstlovet tillsammans med hiphop-producenten Duckfacekillah åkt runt till fritidsgårdar i Smedjan i Krokom och Lokalen i Åre under två kvällar på höstlovet. Det var Sensus som tillsammans med Kokoms kommun och Lokalen i Åre bjöd in till gratis lovaktiviteter för ungdomar. Till fritidsgårdarna tog de med sig inspelningsutrustning och ett gäng beats som ungdomarna fick rappa till. - Det var väldigt kul att se när det var lite blygt i början av kvällarna och vi fick höra att det absolut inte skulle testas, tills de väl stod inne i mickbåset och

rappade in sina nyskrivna verser, berättar Johan.

Under sådana där kvällar är det verkligen belöande att jobba med folkbildning.

Tidigare hade Sensus arrangerat låtskrivar- och producentkurser med duktiga och namnkunniga ledare under dagtid med lite varierande respons från de deltagande ungdomarna. Därför tänkte de inför höstlovet om och valde istället att köra på ett mindre antal kvällar och ändrade inriktningen till hiphop.

Det hela resulterade i två färdiga låtar som ungdomarna var väldigt nöjda med när de fick höra någon vecka senare. Vissa deltagare blev så inspirerade att de till och med övervägde att fortsätta rappa efteråt.

Språkcirklar i samiska tillsammans – med Orrestaare Saemien sibrie

SENSUS SAMARBETAR MED Örnköldsviks sameförening – Orrestaare Saemien sibrie. Under hösten hölls bland annat cirklar i syd- och nordsamiska i Sensus lokaler i **Örnköldsvik**. Deltagarna var till största delen ortsbor som på detta sätt fick lära sig sitt modersmål. Språklärarna Elsy Labba från Jokkmokk och Laila Gunilla Wilks från Funäsdalen undervisade varsin grupp i de olika språken.

Deltagarna var till största delen ortsbor som på detta sätt fick lära sig sitt modersmål. Lusten och glädjen i att lära sig tala samiska var stor. Man pratade och sjöng på samiska och intresset och engagemanget gick inte att ta miste på. Kursen i sydsamiska hölls under en helg och den i nordsamiska under två helger.

Samarbetet med Örnköldsviks sameförening – Orrestaare Saemien sibrie startade i och med att föreningen kontaktade Sensus för att få stöd i att hålla sitt årsmöte som på grund av pandemin denna gång skulle genomföras digitalt. Förutom språkcirkarna har samarbetet även resulterat i cirklar i sameslöjd, som till exempel vävning, sömnad och täljning i trä.

Om Orrestaare saemien sibrie

Orrestaare saemien sibrie är en ideell förening med uppgift att väcka, underhålla och bredda intresset för alla former av samiska kulturyttringar. Föreningen bildades 2011 och vill med sin verksamhet främja, stärka och stödja den samiska kulturen genom att tillvarata och upprätthålla samiska traditioner. Genom olika aktiviteter vill föreningen verka för vitalisering av den samiska kulturen i Ångermanland och i synnerhet i Örnköldsviks kommun.

Läs mer om Orrestaare saemien sibries aktiviteter på föreningens Facebooksida.

Sensus Studio Sessions

HUR KAN VI HJÄLPA MUSIKLIVET att fortsätta utvecklas och nå ut samtidigt som vi följer Folkhälsomyndighetens rekommendationer? Den frågan ställde sig verksamhetsutvecklarna i Sensus musikverksamhet när de fick se en stor del av verksamheten reduceras till följd av coronapandemin. Svaret blev Sensus Studio Sessions.

När pandemin slog till och begränsande möjligheten för band och artister att möta livepublik svarade Sensus verksamhetsutvecklare med att skapa konceptet Sensus Studio Sessions. Genom projektet bjöds alla band och artister med en studiecirkel hos Sensus **Östersund** in till att kostnadsfritt spela in två låtar i deras musikstudio.

I studion riggades det upp flera filmkameror och inspelningarna filmades och klipptes ihop av verksamhetsutvecklarna till musikvideos. Dessa publicerades sedan på Sensus musiks YouTube-kanal och kunde på så sätt tillgängliggöras för en onlinepublik. Genom att arbeta i små grupper och hålla musikstudions övriga verksamhet stängd, kunde deltagarna säkerställa att inspelningarna genomfördes på ett säkert sätt enligt Folkhälsomyndighetens rekommendationer.

Joakim som är verksamhetsutvecklare i Sensus Östersund berättar att det var ett givande projekt som inte bara gav mervärde för deltagarna, utan även

för verksamhetsutvecklarna vars uppdrag också blivit begränsat till följd av pandemin. När projektet drog igång hade de heller ingen i personalen som tidigare arbetet med varken film eller videoredigering, vilket gjorde att de fick ta saken i egna händer och lära sig tillsammans. Det resulterade i att både relationen till deltagarna och kompetensen inom verksamheten stärktes.

I sann folkbildningsanda så lärde vi oss av varandra med bland annat YouTube och olika internetforum som materialstöd. Det fanns även tillfällen då våra deltagare kunde hjälpa till med bra och viktiga tips.

Totalt spelade projektet in 11 stycken musikvideos i olika musikgenres, och de siktar på att kunna fortsätta med Sensus Studio Sessions även under våren 2022.

Rolltolkning - en annan värld i en digital värld

SITTANDES I SUNDSVALL, Umeå och Uppsala träffas sju vänner digitalt för att tillsammans, med hjälp av fantasi och skådespeleri, skapa världar, utveckla rollkaraktärer och samtidigt förbättra sin berättarteknik.

Studiecirkeln Rolltolkning är ungefär som en blandning mellan rollspel och improvisationsteater. Deltagarna träffas ca två gånger i veckan och är en kompiscirkel som har vuxit och fortsätter att växa med fler medlemmar över tid.

Under resans gång får deltagarna chansen att ta en paus från vår värld och stiga in i en annan. Prova vara någon annan en stund och sätta sig in i hur den personen upplever världen. Det är ett tillfälle att samlas

och utveckla sin fantasi och sin berättarförmåga och samtidigt försöka sätta sig in i en annan människas situation.

Att det dessutom sker digitalt gör att de tryggt kan träffas trots pågående pandemi. Sensus är med och stöttar med den digitala plattformen så att de kan mötas. Samt med den litteratur som fungerar som bas för berättelsen de skapar tillsammans.

Citat från gruppen:

Att man kan uttrycka sig själv och vara vem man vill. Vill jag rollspela en karaktär som är bra på att prata kan jag göra det. Trots att jag i verkligheten kanske inte gillar att göra det.

Lyckat samarbete med digitalisering av utbildningar i Härnösands stift

NÄR PANDEMIN BLEV ett faktum inledde Sensus Norrland ett samarbete med Härnösands stift i syfte att hjälpa till att digitalisera verksamheten. En viktig del i arbetet handlade om att ge support och utbildning i mötesverktyget Zoom. Från Sensus kontor i **Örnsköldsvik** har Noomie Wennstig, Kicki Sjöstedt och Britt-Marie Engeröth tagit ansvar för denna del.

Det har bland annat givit teknikstöd för:

- Stiftsfullmäktige
- Valnämndsutbildning inför kyrkoval 2021
- Begravningskonferenser
- Präst och diakoniutbildningar
- Kyrkoherdedagar
- Växtplatskurser
- Presskonferenser

”Den största utmaningen var att få till Valnämndsutbildningen i mars 2021 som bestod av sju heldagar med deltagare från 25 församlingar i Härnösands stift”, berättar Britt-Marie Engeröth, koordinatör på Sensus i Örnsköldsvik. ”Det var en blandad skara av nybörjare och vana användare som satt framför dator, surfplatta eller mobil”. Härligt att Ni som ledde utbildningen tillsammans med Sensus behärskade Zooms alla möjligheter. Har deltagit i många Zoom-möten sedan pandemin slog till men ingen så väl organiserad och väl genomförd som denna. ”Jag har nyss talat med kursansvarig Thomas Janfalk och hörde att det hela gick väldigt bra”, säger stiftsjuristen Peter Lundgren som var huvudansvarig för utbildningen. ”Känns väldigt tryggt och bra med sådana kursutbildare och sådan organisatör”.

SÅ HÄR ARBETAR SENSUS MED KVALITET

Sensus uppgift är att skapa bra folkbildningsverksamhet för deltagare och de föreningar och organisationer vi samarbetar med. Som studieförbund ska vi också leva upp till våra bidragsgivares krav och statens mål med folkbildningen. Kvalitetsarbetet är viktigt för att vi ska vara säkra på att vi gör rätt saker på rätt sätt, men också för att ge oss möjlighet att utveckla och förbättra vår verksamhet och våra rutiner.

Sensus kvalitetsarbete utförs systematiskt och omfattar alla led från verksamhetsplanering och utbildning av cirkelledare till metoder och rutiner för granskning av verksamhet.

All statsbidragsberättigad verksamhet kontrolleras i en systematisk process utifrån fastställda rutiner. Med stöd av riskanalyser och rimlighetskontroller granskas varje arrangemang för att kontrollera att rapporteringen av bland annat studieplaner, deltagare och ekonomiska underlag är korrekt. Ett grundläggande syfte med granskningarna är att se att verksamheten är i linje med Sensus värderingar och statens folkbildningsmål.

Varje år gör Sensus riksförbund en fördjupad granskning av minst fem procent av verksamheten med statsbidrag. Vilken verksamhet som ska granskas utgår utifrån riskområden som identifierats i rimlighetskontroller och risk- och väsentlighetsanalyser.

Medarbetare på Sensus ska vara väl insatta i statens folk-

bildningsmål, vad som gäller för verksamhet med statsbidrag och de värderingar som uttrycks i Sensus identitet. För att hålla kunskapen levande och aktuell för vi löpande dialog, använder vår samlade erfarenhet och lär av varandra.

Ibland hamnar vi i svårbedömda situationer. Det är naturligt i en utvecklingsorienterad verksamhet. I frågor som rör etik och gränsdragning tar vi hjälp av Sensus etikgrupper som finns både nationellt och i regionerna. Där förs samtal om hur villkor ska tolkas och vad som är god folkbildning för Sensus.

Som mottagare av statsbidrag har vi att följa statens mål med folkbildningen, Folkbildningsrådets villkor, studieförbundens gemensamma överenskommelser och våra egna styrande dokument som till exempel Sensus identitet och Sensus kvalitetspolicy.

Ett flertal incidenter inom studieförbundsvärlden under de senaste åren har lett till att villkoren för olika bidrag skärpts och kraven på internkontroll ökat. Inom Sensus har beslut tagits om extra satsningar på kvalitetsutveckling. Det har bland annat skett förbättringar av den gemensamma planeringsprocessen, strukturering av de styrande dokumenten, utveckling av stöd för att teckna samarbetsavtal, förenkling av arbetsplaner samt gemensamma rutiner kring kostnadsersättningar. Syftet är att skapa värde för dem vi finns till för och samtidigt säkra att kvaliteten är i enlighet med gällande villkor från våra bidragsgivare.

LENA ENDRE bjöds in av Sensus Västra Sverige för att leda det öppna samtalet "Demokratin – hur har vi det med den?" i Bengtsfors. Det blev en lyckad kväll med livfulla samtal mellan publiken och Lena Endre som rörde sig runt ämnena demokrati och jämställdhet.

MUSIKALEN OM FRIGGA. På bland annat Bokmässan och MR-dagarna i Göteborg fick besökarna smakprov ur Musikalen om Frigga, en nyskriven berättelse om personerna bakom rösträttsrörelsen i det tidiga 1900-talets Göteborg.

CIVILKURAGETRÄNING. I Stockholm arrangerade Antidiskrimineringsbyrån Stockholm Norr civilkurageträning, en metod för att träna upp sitt civilkurage för att aktivt skapa ett mer jämlikt samhälle genom att ingripa när förtryck och kränkningar sker.

DEMOKRATISTUGAN var på turné runt om i landet och Sensus var på plats med flera aktiviteter. Bland annat vandringsutställningen "Ja må den leva!" som består av tema-affischer som berättar om beslutet bakom allmän och lika rösträtt. Till Stortorget i Karlskrona kom över 600 besökare som vi samtalade med under veckan.

VÅR SVENSKA DEMOKRATI är ett studiematerial som vill bjuda in till fördjupade samtal om grundlagen och vårt gemensamma ansvar för att bibehålla vårt demokratiska samhälle. Materialet är öppet för alla och kan användas i studiecirklarna, skolan, föreningen eller enskilt. Studiematerialet skapades i en gemensam satsning av Sensus Norrland, bildningsförbunden i Västernorrland/Jämtland, Västerbotten och Norrbotten tillsammans med Edna Eriksson, idé- och strategikutvecklare av mänskliga fri- och rättigheter samt demokratifrågor. På bilden visas materialet när Demokratistugan var i Örnsköldsvik.

► vårsvenskademokrati.se

DEMOKRATISOPPA. I Jönköping arrangerades flera tillfällen med Demokratisoppa, ett koncept där besökaren över en sopplunch har möjlighet att lyssna till och delta i intressanta och inspirerande samtal om demokrati. Temat under året var "Hot mot demokratin" och tog upp ämnen som konspirationism, extremism och polarisering lokalt och globalt.

Bland annat så här uppmärksammade Sensus att demokratin firade 100 år. Fler exempel hittar du på: sensus.se/demokratin100ar

1903 Landsföreningen för kvinnors politiska rösträtt – LKPR, bildas.

1911 Första valet med allmän rösträtt för män.

1921 Beslutet om kvinnlig rösträtt och det första demokratiska riksdagsvalet med allmän rösträtt.

Engagemang och bildning utvecklade Sverige

UNDER ÅRET SOM GICK firades den svenska demokratin. Det hade gått hundra år sedan Sverige hade det första riksdagsvalet där kvinnor fick rösta. Beslutet om att rätten att rösta som skulle gälla alla, kvinnor och män, hade föregåtts av en engagerad och aktiv kvinnorösträttsrörelse. Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt, LKPR:s ambition var att samla kvinnor från olika politiska hemvisiter, klasser och olika folkrörelser för att gemensamt skapa en starkare unison röst. Medlemmar åkte land och rike runt och folkbildade i frågor kring medborgar- och föreningskunskap. Formerna präglades av diskussionsklubbar, namninsamlingar och teater.

På liknande sätt uppstod starka band mellan olika folkrörelser och studieförbund under tidigt nittonhundretal. Allt sedan dess är den svenska folkbildningens historia nära sammanlänkad med det demokratiska samhällets framväxt.

Efter det har frågor som engagerat människor kommit och gått. Sensus och andra studieförbund har funnits med på vägen och erbjudit sammanhang där människor kan reflektera, lära och utvecklas tillsammans med andra.

Hos Sensus möts små och stora föreningar med skilda bakgrunder och intressen i olika frågor så som olika trosuppfattningar, kulturell och etnisk bakgrund och konstnärliga uttryck. Hos oss får föreningar stöd i sitt engagemang och kunskap i föreningsteknik, styrelsearbete, juridik med mera.

På senare år har studieförbunden också spelat en viktig roll för att stödja personer som är nya i Sverige att lära sig språket och att lättare hitta sin väg in i samhället.

Kort sagt, studieförbunden stödjer människors aktiva demokratiska deltagande oavsett bostadsort, bakgrund, identitet eller andra förutsättningar.

De kommande 100 åren

Folkbildningen behövs av samma skäl nu som då. Sensus kommer fortsätta arbeta med bildning och kultur. Det ändras inte. Däremot förändras och utvecklas vi i samspel med samhället i stort. Vilka frågor, ämnen eller konstuttryck som människor vill lära sig mer om och utvecklas tillsammans inom vet vi inte, men vi vet att vi kommer att fortsätta skapa möjlighet för människor att mötas, för genom möten förstår vi oss själva och andra bättre. Vi ökar förståelsen för olika sätt att tänka, tro och leva. Så skapas engagemang och ansvarstagande för en levande demokrati och omvärld.

1922 De fem första kvinnliga ledamöterna tar plats i riksdagen.

Kravet på fullgjord värnplikt för rösträtt avskaffas.

1933 Inkomst- och förmögenhetskraven till första kammaren tas bort.

1937 Rösträtt införs för intagna på fängelser och häkten.

1976 Utländska medborgare bosatta i Sverige får kommunal rösträtt.

1977 Tillgänglighetskrav i vallokaler.

1989 Begreppet omyndig försvinner ur lagstiftningen.

1993 Sametinget inrättas.

Fakta om Sensus Norrland

Sensus Norrland omfattar Norrbotten, Västerbotten, Jämtland och Västernorrlands län som totalt består av 44 kommuner. Tillsammans med föreningar och organisationer vi samarbetar med skapar vi mötesplatser för lärande och utveckling runt om i regionen.

STYRELSE

Regionstyrelsen väljs med två års mandat. Ledamöter 2020 – 2021:

- Gunnar Persson, ordförande
- Lena Hannu, vice ordf
- Christina Andersson
- Carina Aynsley
- David Bergquist, personalrepresentant
- Per-David Carlsson
- Torsten Halvarsson
- Mikael Hellgren
- Masood Raufi
- Eva Rosendahl

VERKSAMHETER

Utöver vår ordinarie bildningsverksamhet är Sensus Norrland också huvudman för två antidiskrimineringsbyråer:

- Rättighetscentrum Norrbotten
- Rättighetscentrum Västerbotten

REGIONKONTOR

Centralesplanaden 20.
891 32 Örnsköldsvik

REGIONCHEF

Birgitta Sedin

KONTOR OCH VERKSAMHETSLOKALER

Luleå, Piteå, Skellefteå, Sundsvall, Umeå, Örnsköldsvik, Östersund.

MUSIKHUS

- LV5, Sundsvall
- Pipeline, Sundsvall
- Domsaga, Sundsvall
- G:a Tingshuset, Östersund
- Gula Villan, Östersund
- Bageriet, Östersund

43/44

Sensus Norrland bedriver verksamhet i 43 av de 44 kommuner som regionen omfattar.

MEDLEMSORGANISATIONER

Sensus studieförbund har både nationella och regionala medlemsorganisationer. Utöver det samarbetar vi med en mängd olika samarbetsparter.

Nationella medlemsorganisationer:

- Amningshjälpen
- Bröstcancerförbundet
- Credo
- EFS
- Frisk & Fri – Riksföreningen mot ätstörningar
- Föreningen Svenska kyrkans anställda i Sjukhuskyrkan SKAIS
- Individuell Människohjälp
- KFUM Sverige

- Kvinnor för mission
- Kvinnor i Svenska kyrkan
- Kyrkans Akademikerförbund
- Kyrkomusikernas Riksförbund
- Mandeiska trossamfundet i Sverige och Finland
- RFHL, Riksförbundet för Rättigheter, Frigörelse, Hälsa och Likabehandling
- Riksförbundet EKHO
- Riksförbundet för SuicidPrevention och Efterlevandes Stöd – SPES
- S:t Georgs Scoutgillen i Sverige
- Scouterna
- SHEDO
- Sigtunastiftelsen
- Spädbarnsfonden

- Stiftelsen Sverige och Kristen Tro
- Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation
- Svenska kyrkans lekmanaförbund
- Svenska Kyrkans Unga
- Svenska Lottakåren
- Svenska Muslimer för fred och rättvisa
- Sveriges Konstföreningar
- Sveriges Kyrkosångsförbund
- Sveriges Syrisk Riksförbund
- Trossamfundet Svenska kyrkan
- Y's Men International, distrikt Sverige

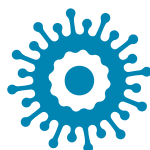
Sensus Norrland i siffror

VERKSAMHET

12 arrangemang/dag

Under 2021 genomförde Sensus Norrland 4 546 arrangemang. Jämnt fördelade över året blir det 12 arrangemang per dag.

År 2021 har präglats av coronapandemin. Sensus Norrlands verksamhetsvolym har minskat med 51 % sedan föregående år.

365 deltagare/dag

Under 2021 nådde Sensus Norrland 133 352 deltagare. Jämnt fördelade över året blir det 365 deltagare per dag.

2519

Antal kulturprogram i Sensus Norrland 2021. Det kan exempelvis vara digitala föreläsningar eller live-sända konserter.

Fördelning av verksamhet 2021.

Studiecirklar

Annan folkbildningsverksamhet

Kulturprogram

104 770

Antal studietimmar 2021 i studiecirklar, annan folkbildning och kulturprogram*.

*Kulturprogram = 9 studietimmar

DELTAGARE OCH LEDARE

15 172

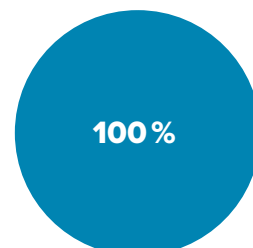
Unika deltagare 2021 i studiecirklar och annan folkbildning.

Anna 16 och Rut 89

Sensus Norrlands yngsta och äldsta cirkelledare. Totalt är 1 005 ledare verksamma i regionen.

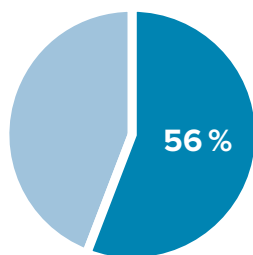

Under pandemin har Sensus gjort det möjligt för många att fortsätta ses – fast digitalt. Trots det har deltagarantalet i studiecirklar och annan folkbildning påverkats negativt under pandemin.

Bland Sensus deltagare finns kvinnor, unga, ickebinära, landsortsbor, äldre, män, stadsbor... 100 % människor.

SAMARBETEN

56% av verksamheten sker i samarbete med en medlemsorganisation eller samarbetspart.

32

Sensus studieförbund har 32 nationella medlemsorganisationer. Sensus Norrland har utöver dem fler regionala medlemsorganisationer och samarbetsparter.

1. Svenska kyrkan
2. EFS
3. KFUM Sverige

De tre största medlemsorganisationer i Sensus Norrland räknat i antal studietimmar.

46 313

Antal studietimmar 2021 tillsammans med samarbetsparter utöver medlemsorganisationer.

Sensus studieförbund Norrland
Centralesplanaden 20, 891 32 Örnsköldsvik
sensus.se